

Bergmálið

5. blað

Laugardaginn 19. janúar 1895.

Fyrir Unglingana.

Þegar unglingar fara úr barna skólum um miðri ferningunni, er námsdæmi þeirra venjulega á enda og tekur þá oftast notarni átt við hjá þeim, en að standa í líftunum, sama sjer á skautum allan daginn, þegar ís er á fjörum um hjerna fyrir norðan Bakkann eða þá að leina sjer í höfð yngri barna allt vöðvrit. Því miður hafa drengir um og yfir-bvítugt sjerst leggja fyrir sig þenna laudryðstaf. Mót þessu venjast unglingar ekki á annað en elsi og idjuleysi, losa snævert gott nje þarflegt mót þvi, en tjna miður því litla er þeir hafa lott í barna skólum.

Þy er mi á þeirri skodun að unglingarnir eflu þá fyrst að ganga í skólum, er þeir hafa lott kristindóminn og eru óðinn vel losir eða ekki fyr en á 13-14 ári eða eftir ferninguna þvi, af eigin vön og regnlu veit þv, að þá mundu þeir losa meira á einum mánuði, heldur en þeir losu á hílum vetri, þegar þeir voru 10-12 ára. Það er því andsett hvortu skada þeir hafa á því, að vera kippit í barnu úr skólum, einmitt þegar þeir helst þurfa hans mót og geta haft mót gagn af að losa t.d. reikning, vjettitun, laudafoti, náttúrur.

lozu o.s.f.v. sem þeir hafa lott áður.

Hjer dettur sni í hug að Kasta Steini á namum manni eða foreldri fyrir þetta; þy veit vel hvort eritt margur á mót þv, að hafa börn sín í skólum til að ljúka við hið „lozbodna“ sem kallast er; og einnig, að margur á jafuvel ónozu legi mót að lóta barn sitt vera lengur í skólum en fram miðri ferninguna.

Éu — hvernig á þá að róta bót á þessu? Hjer hefur komið til hugar, að motta vetur — í vetur er það línlega of seint — oflu þeir, sem þá lifa, að stopna unglingskóla (eða veld skóla eða sumudaga-skóla; til þess þó að minnstakosti, að unglingar þeir, sem í barna skóla hafa getið, geti haldit því við, sem þeir hafa lott og máttel lott ofur litlu við.

Þetta vori samarlega fülleza gjött; því þó drengir þeir eða unglingar, sem mi njóta engrar kannstu eða útsagnar, en tjna miður því litla sem þeir hafa lott, sjái ekki ~~engja~~ hvað þeir missa og hvort þeir fariá mis, sjái þeir það eflaust og ofluna sáran til þess seinna, en þá, virtur máttel við óðu að tinnast; þá þurfa þeir líka eflaust oft á því að halda að kanna eitthvát, en þá vörur það líka ofseint að fara að nema þv, sem þeir hefdu mót högu móti þvát lott mótan þeir huguðu eflsi um annað svannu hvort slóra og stopast idjuleisir eða þá að leika sjer síns og ávitar.

Þá má telja sjálfagt, að foreldrar eða vanda-

mann elíska meglunga minni vilja
 boza afaléid fyrir kemzluua, ef
 hana vori að fái, og ekki þarf að óttast
 það, að meglungar seztu ekki skólann,
 því mi eru 3 dreugir hjerna í barna-
 skólannu, sem njóta helzagnar einu
 og einu tíma á dag, til að halda því vif
 og rifja upp fyrir hver það, sem þeim
 þegfir sárast að messa (einn veinu-
 ing, annar rjettitun, þridji laudafoði
 o. s. frv.). Dreugir þessir eiga, að minn-
 álisi, brós stíllid fyrir að hafa bozid sig
 eptir þessu og hefti stási vifit vjeth að
 máta þeim um það. Þegar for eldrarinn
 ekki vilja eða geta veitt þeim lid í þessu
 efni, eiga þeir ekki að tíma láttu fyrir
 en þeir hafa sitt mál fram: þeir eiga
 ngl. að veyna að komast allstadar þar
 að sem þeir hugsa að, geti loft eitthvad
 goth og gagnarlegt. Því soó hljóðar máltökun:

„Sveltur eitjandi kráka, en fljúgandi fót.“
 Góðir dreugir! Nú vil þú ráðleggja
 ykkur að nota kerfissid og komast, ef mögu-
 legt er, að sjómanna kemzluua. Þid erud
 flestir farnir að beita í veturna og getid,
 held þú, talid ykkur með sjómönnum.

Þeidist þess vegna sem fyrst inn tóku á
 skólann í veltu og stundid losdómsinn
 af þrappi boti í skólannu og utan hans,
 þá lípud þid, en þid verdu skuldid að ykkur
 sjé sénd sí rokt að stofna, með einho-
 ráttum holl skóla eða lunnudoga-
 skóla fyrir ykkur að velti.

Allir Góðir menn, eldri og yngri!
 Hægtid mun meglunganna, sem mi gæga
 afskiptalaussir og mástél eru mi að veijast
 á einhvort ásidinn: lesinn, idjulegsid eða
 dryktnjustraginn fyrir þá sök, að þeir hugsa:
 að þeir verdu aldrei menn með mönnum;
 þeir þurfi ekki á öðru að halda framvegis
 en því sem þeir mi idka daglega. Að

þeir sjá: að evona hefur það þengid og
 þengur til mót aðra meglungu og eng-
 inn tekur þjer fram mun að hjálpa
 þeim. Að þeir finna: með sjálfum
 sjer, að það nýtt séu í þeim kann
 að vera, sjé mi að verdu að engu mun
 aldur og ofi. Þetta dreger úr þeim
 allan hjark til hvort séu vera skal;
 en það er samarlegt góðvett, að hjálpa
 hvorkum þeim, þeim vill hjálpa sjer sjálf-
 ur. — E. G. 18. 1-95.

Jon Talsæ.

Síðan þú veit greinina „Sorglegur sam-
 beikur“ í 3. bl. „Bergmálsins“ mun það, að
 lóðinnar heftu ept örtid mönnum að bann,
 hefur Jólfur bent nipt á einfaldara vif,
 en það, sem þú gaf í nefndri grein.

Þegar hann á Nordmænu breisi það al-
 mant vid fiskiveidar á lóðis, eptir því
 sem hann hafi lesid í einhvortjum festi-
 vrida stjórtnu eða lídindum frá Norðgi.

Ráðid er soó auðvelt, einfalt og kótan.
 aðar laust séu hugsað getur, það er
 þannig: Tíman á bótinn á lóðarlausum
 mun skal vegla endri sem nos vinn-
 lega yfir mun laupsinn. Þegar soó lóðis
 er lözd í hann (v: „Stómper“) á súdri
 að vera undir og utanum lóðina: milli
 hennar og vinnanna í laupsinnu. Þegar
 það er soó komid í hann séu í hann á
 fara, skal binda snasinn fast it-
 annum lóðina; vödur hín þá einu og
 knippi, sem lóðinn helst fast samann
 bundid eptir sem áður, þó laupsinn
 brotun. — Þar að það er mi samant,
 að lóðinnar hafi örtid mörgum manni
 að bann einmitt vegna þess að það hafa
 legid lausar í ofnum laupsinnu.

sem ni er fundid einhlikt og andvöld
ráð, sem augan kostnað hefur í föt með
sjer, þá mætti það vera meira en málal
skreytingarleysi af sjómönnum hér. of þeir
sinntu þessu máli ekki að heldur.

Jeg vona, að á nokta formanna fundi
komu þetta mál til munnroða og formann
samþykki að laka upp þetta ráð og leggja
stöðvænt við ef uppvið vöður að það
eje varðekt að brotlið á nokkurn hátt.

Andvöld getur sér samþykkt ekki
hætt lagaþeg gildi nema hinfái stöð-
festingu ámtsmanns og það otti hún
að fá sem fyrst. Þjargráðamefudir
og munjónar mefudir, ef til eru, ötu að
laka þetta mál til meðferðar og undirbúa
það sem viðbotir við listaveiðareglur
gjóð þá, sem ni er í gildi hér, ásamt
yfirlegru fleirru er uppi samþykktina
mætti laka, too sem: siglingareglur þar
er líer þessu helzt við eiga, um festi-
veidara ^{skjólur} og margt annað
er meirir listaveidar hér.

E. C. 19-1-95.

Jón Pálsson.

Kvennefjallagjó i Eyraarbakka

Með því að fjelag þetta hefur náð meiri
festu og almanningshylli, en flest önnur
fjelag er stofnun hafa verið á Eyraarbakka
þessir tilbúðir legr. að bjóða „Bergmálid“ að
fleytja les öndum sínum stult yfir lit
yfir starf þess þau þar, sem það hefur
verið til.

Fjelag þetta var stofnað árið 1888
af 16 konum í Woodtemplarastúðum á
Eyraarbakka. Síðan þar í þessum lögum
hættu 3 konur í forstöðunefnd. Fjlgangur
fjelagsins er samkvæmt 1. gr. laganna.

sá, D. hjúkera og hjálpa sjúkum og báð =
stöddum mönnum hér í þlássinu,
sem forstöðunefndin og meiri hlekti
þjelags kóluna álistur í e mandeynlegr
á hjálpa, og skal hver sárkona, sem í þessum
fjelaginu er, og veit af einhverjum báðstödd-
um, láta forstöðunefndina vita það.

Langgöngu tilloz var sett 1 Króna og ár-
gjald 25 aur., sem fyrsta árið er rími-
falid í rímtöngjaldinu.

Adal-tekjugg ein fjelagsins hefur verið
hagur af 4 „Tombolum“, sem haldnar voru

1888 mót	kr. 53,35	hag
1891 - " -	" 71,24	" -
1893 - " -	" 69,86	" -
1894 - " -	" 71,45	" -
og kirkjuktöskert 1894	" 33,25	" -
Samtals kr.:		299,15

Ann þess hafa ýmsir utanfjelaðsmenn
gefid því rímar 30 krónur.

Til styrktar sjúkum og fátökum hér í
þlássinu hefur fjelagid varið þessu.

Árið 1888 til 4 manna	kr. 9,91.
- " - 1889 til 3 - " -	" 8,17.
- " - 1890 til 2 - " -	" 10,00.
- " - 1891 til 11 - " -	" 40,80.
- " - 1892 til 6 - " -	" 84,70.
- " - 1893 til 7 - " -	" 56,44.
- " - 1894 til 22 - " -	92,57.

Samtals = til 55 manna kr. 302,59.

Emfsemmur hefur fjelagid keypt 2 vindhringi
úr „Gullapöppa“, til að veita sjúklinga legr-
sárum, og kostuðu þeir 17 krónur.

Vid áranótin síðustu var eign fjel., ann
vindhringjanna kr. 135,82 - þar af á vöxt-
um í Sparisjóði Árnassjólu kr. 132,06. -

með hinni eru sem stendur 23 að tölun.

þessar þess er gætt, að helsti tekjustofu fjel.
hefur verið „Tombolum“, liggur það í augum
uppi, að það það vori gætt til að byrja mót,
þá er ekki við því að bjóast að slíkt geti orðið

